

โรคบาดทะยัก (Tetanus)

โรคบาดทะยัก (Tetanus) เป็นโรคติดเชื้อที่รุนแรง เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย *Clostridium tetani* ซึ่งพบในดิน ฝุ่น และมูลสัตว์ โรคนี้สามารถเกิดขึ้นได้เมื่อเชื้อเข้าสู่ร่างกายผ่านบาดแผล แม้จะเป็นบาดแผลเล็ก ๆ ก็ตาม

นี่คือข้อมูลสรุปแบบละเอียดแต่เข้าใจง่าย:

สาเหตุ

- เกิดจากเชื้อ *Clostridium tetani* ซึ่งเป็นเชื้อแบคทีเรียแกรมบวก ผลิตสารพิษชื่อ tetanospasmin
- การติดเชื้อมักเกิดจาก:
 - บาดแผลลึก แผลฉีกขาด หรือถูกของสกปรกทิ่มแทง
 - แผลไฟไหม้ แผลจากอุบัติเหตุ หรือแผลหลังการผ่าตัด
 - แผลที่สัมผัสดินหรือมูลสัตว์

อาการ

- ระยะแรก (1–7 วันหลังติดเชื้อ)
- กล้ามเนื้อกระตุก โดยเริ่มที่กราม (“lockjaw” หรือ ขากรรไกรแข็ง)
- กล้ามเนื้อคอและใบหน้าตึง
- เจ็บแผลหรือมีอาการเจ็บทั่วร่างกาย
- อาการลุกลาม
- กระตุกก้นกล้ามเนื้อแขน ขา และท้อง
- กล้ามเนื้อหลังแข็งและโค้งหลัง
- กลืนอาหารลำบาก มีน้ำลายฟูม
- หายใจลำบาก หากกล้ามเนื้อหายใจถูกกระตุก
- อาการรุนแรง
- เกิดภาวะหยุดหายใจ หรือหัวใจเต้นผิดปกติ อาจถึงแก่ชีวิตได้

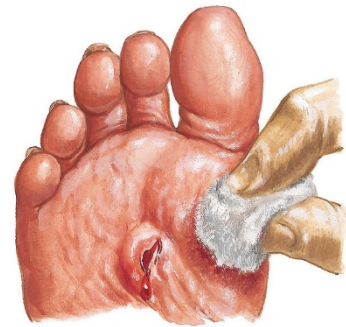
การวินิจฉัย

- ประวัติและอาการทางคลินิก
- บาดแผลล่าสุดหรือการสัมผัสสิ่งสกปรก
- อาการขาเกร็ง ไกรแข็ง กระตุกของกล้ามเนื้อ
- ไม่มีการตรวจเลือดเฉพาะเจาะจง
- วินิจฉัยส่วนใหญ่จากอาการและประวัติ
- อาจตรวจ แผลหรือเชื้อ เพื่อยืนยันเชื้อ แต่ไม่จำเป็นเสมอไป

การรักษา

- ล้างแผลและทำความสะอาดแผล เพื่อลดเชื้อ
- ใช้ยาปฏิชีวนะ เช่น เมโทรนิดาโซล หรือเพนิซิลลิน
- ให้ภูมิคุ้มกันเฉียบพลัน (Tetanus Immune Globulin, TIG) เพื่อยับยั้งพิษที่ยังไม่ทำงาน
- ควบคุมอาการกล้ามเนื้อกระตุก ด้วยยาคลายกล้ามเนื้อ (เช่น มิดาโซแลม)
- การดูแลในโรงพยาบาล/ห้อง ICU ในกรณีรุนแรงเพื่อช่วยการหายใจ

การป้องกัน

- ฉีดวัคซีนบาดทะยัก (Td/Tdap)
- เด็ก: วัคซีนรวม DTP
- ผู้ใหญ่: ฉีดกระตุ้นทุก 10 ปี
- ทำความสะอาดแผลทันที และปรึกษาแพทย์หากบาดแผลลึกหรือสกปรก

ควรหรือไม่ควร

- ✓ ควร: รับประทานป้องกันบาดทะยักตามกำหนด รักษาความสะอาดแผล และรีบพบแพทย์หากถูกของสกปรกทิ่มแทง
- ✗ ไม่ควร: ละเลยแผลลึกหรือบาดแผลสกปรกโดยไม่รักษา เพราะโรคนี้อาจรุนแรงและถึงชีวิตได้

สรุป

โรคบาดทะยักเกิดจากเชื้อ *Clostridium tetani* ผ่านแผลสกปรก ทำให้กล้ามเนื้อกระตุก ขาเกร็ง ไกรแข็ง และหายใจลำบาก ป้องกันได้ด้วยวัคซีนและทำความสะอาดแผลทันที หากบาดแผลลึกควรรีบพบแพทย์รักษาเร็วที่สุด